

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยสาระสำคัญของกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๕๔ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สภาพการณ์ของบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมากทำให้บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ไม่เหมาะสมแก่กาลสมัย สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติ ๖ หมวด ๕๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖

๒. กำหนดนิยามความหมาย “ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวเคมี สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๗)

๓. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๔. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ยุทธภัณฑ์ของราชการทหารหรือตำรวจ ส่วนราชการ องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สภากาชาดไทย ยุทธภัณฑ์ประจำอากาศยานหรือเรือเดินทะเลตามปกติที่ได้แสดง และให้พนักงานศุลกากรตรวจตามกฎหมายแล้ว ยุทธภัณฑ์ประจำยานพาหนะที่ใช้เพื่อการรบของต่างประเทศ ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยทางราชการ และอาวุธซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตตามคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ มีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นประธาน มีหน้าที่ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดแก่ส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจว่าอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี

สารชีวะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ใดเป็นยุทธภัณฑ์หรือไม่ เสนอแนะ ให้ความเห็นและให้คำปรึกษาต่อ รัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงกลาโหมในเรื่องเกี่ยวกับควบคุมยุทธภัณฑ์ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้อัยคำ หรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่คณะกรรมการพิจารณาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ (มาตรา ๘ – มาตรา ๑๔)

๖. ห้ามมิให้ผู้ใดส่งยุทธภัณฑ์เข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต จากปลัดกระทรวงกลาโหม (มาตรา ๑๕)

๗. กำหนดประเภทของบุคคลที่ห้ามมิให้ออกใบอนุญาต (มาตรา ๑๖)

๘. กำหนดให้ใบอนุญาตมี ๔ ประเภท ดังนี้ ใบอนุญาตสั่งเข้ามา ใบอนุญาตนำเข้ามา ใบอนุญาตผลิต ใบอนุญาตมี (มาตรา ๑๗)

๙. กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตสั่งเข้ามาหรือผู้รับใบอนุญาตผลิตต้องแจ้งสถานที่เก็บให้ปลัดกระทรวง กลาโหมพิจารณาก่อน เพื่อพิจารณาว่าสถานที่นั้นเหมาะสมในการเก็บยุทธภัณฑ์หรือไม่

๑๐. กำหนดให้ผู้นำเข้ายุทธภัณฑ์ที่เป็นของสำหรับใช้ส่วนตัวโดยปกติของผู้นำเข้ามา หรือเป็นของ ตัวอย่างเท่าที่จำเป็น ต้องแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบยุทธภัณฑ์แก่พนักงานศุลกากร ณ ด่านแรกที่มาถึงจาก นอกราชอาณาจักร และถ้านำเข้ามาทางท้องที่ที่ไม่มีด่านศุลกากร ให้นำเข้ามาแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบ ยุทธภัณฑ์แก่พนักงานศุลกากร ณ ด่านที่ใกล้เคียงโดยไม่ชักช้า (มาตรา ๒๑)

๑๑. ผู้รับใบอนุญาตผลิตและผู้รับใบอนุญาตมีต้องแจ้งให้มีบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ตามแบบที่กำหนด ในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๔)

๑๒. กำหนดให้ยานพาหนะใดที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อผ่านไปนอกราชอาณาจักร ถ้ามียุทธภัณฑ์ อยู่ในยานพาหนะนั้น ต้องแจ้งแก่พนักงานศุลกากร ณ ด่านแรกที่มาถึงจากนอกราชอาณาจักรเพื่อควบคุมหรือ เก็บรักษายุทธภัณฑ์ไว้จนกว่ายานพาหนะนั้นจะออกไปจากราชอาณาจักร (มาตรา ๒๕)

๑๓. ใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ไม่ให้อำนาจเกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตหรือวันที่ได้รับใบอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต (มาตรา ๒๖)

๑๔. กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๐)

๑๕. กำหนดให้ยุทธภัณฑ์ที่สั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีโดยฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รับเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๓๔)

๑๖. ยุทธภัณฑ์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้ยึดไว้ถ้าในขณะยึดไม่ปรากฏว่าผู้ใด เป็นผู้สั่งเข้ามา ผู้นำเข้ามา ผู้ผลิต หรือผู้มีไว้ในครอบครองและไม่มีการแสดงตนเพื่อขอรับคืนภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ยึดไว้ ให้ยุทธภัณฑ์นั้นตกเป็นของรัฐ

๑๗. เพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ หรือเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สุขของประชาชน หรือ ในกรณีและผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งออก ตามพระราชบัญญัตินี้เมื่อใดก็ได้ (มาตรา ๓๙)

๑๘. กำหนดบทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ – มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๙. ใบอนุญาตให้สั่งเข้ามาหรือใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์ ซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุ (มาตรา ๕๑)

๒. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๖ ก วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๓๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ยุทธภัณฑ์หรืออาวุธตามมาตรา ๖ ที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ถ้ายุทธภัณฑ์หรืออาวุธนั้นใช้พลังงานปรมาณู พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ต้องแจ้งให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายที่เกิดจากยุทธภัณฑ์หรืออาวุธนั้น และกำหนดให้ยานพาหนะของเอกชนซึ่งเป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้พลังงานปรมาณู พลังงานนิวเคลียร์หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะต้องได้รับใบอนุญาต โดยกำหนดบทกำหนดโทษกรณีที่มีการกระทำความผิดโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต รวมทั้งแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกนิยามคำว่า “ยุทธภัณฑ์ ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน “ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) และ (๕) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสองของพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ชนิดใดเป็นยุทธภัณฑ์ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้ยานพาหนะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นยุทธภัณฑ์ตามมาตรา ๗ ซึ่งเป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันที่จะเข้ามาในราชอาณาจักรเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะต้องได้รับใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๔)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ